

Gepersonaliseerd leren: Hoe begin ik?

Beste deelnemer...

- Deze powerpoint is een beknopte weergave van wat er in de workshop is gedaan en besproken. Om bestand klein te houden zijn de plaatjes en animaties eruit gehaald). In deze powerpoint vind je ook een aantal punten waar we nog niet aan toe zijn gekomen.
- Mocht je verdere vragen hebben, schroom niet om te mailen! Bedankt voor je aanwezigheid, het was een plezierig en inspirerend.

Vriendelijke groet,
Hans-Willem Alblas

Introductie

Hans-Willem Alblas

- Docent Management & Organisatie
- Docent Nederlands
- Communicatie wetenschappen
- Onderwijskunde

Beter, inspirerender lesgeven?

- Onderwijsinnovatie
- Gepersonaliseerd leren
- Experimenteren met tablets, apps, en ict
- Leerlabscholen (Leerling 2020)
- Doorbraakproject Onderwijs & ICT
- VO-content
- www.learnbunch.com

Handout

- Algemene opdrachten
- Context
- Stappen gepersonaliseerd leren
- Naslag: bronnen, apps en tools

Opzet workshop

- Vrij breed: geven context
- Gemeleerde groep docenten
- Verschillende niveaus
- Verschillende vakken
- Er gebeurt heel veel binnen de Leerlabs

Personaliseren in 7 stappen

1. Leerlingprofiel (PLP)
2. Leeromgeving
3. Leerdoelen
4. Opdracht, vragen stellen en uitwerken
5. Strategie, tools, apps en bronnen
6. Laten zien
7. Feedback

Context: gepersonaliseerd Leren...

- Technologie/ICT trends ('als middel, niet als doel')
- Onderwijs trends (effect vernieuwingen)
- Maatschappelijk trends: identiteit/interesse
- Wetenschappelijke trends (old school: oefenen, herhalen, stampen)
- Verschillen tussen leerlingen

Repetitio mater studiorum est.

Repetition is the mother of all learning.

Leren/onderwijs: balans tussen...

- Learner centered (aansluiten bij kennis, houding, interesse)
- Knowledge centered (waarom, betekenisvol)
- Assessment centered (toetsen, leerdoelen, feedback)
- Community centered (sociaal: klas/school/buiten school)

Uitdaging voor docent/onderwijs

1. Sociale omgangsvormen: Structuur bieden (creëren de regels). Leraar is verantwoordelijk voor structuur én voor een open en invoelend klimaat (*master of ceremonies*).

2. Kennis: Onderwerpen aanbieden die niet direct aansluiten, maar laten nadenken. Leraren introduceren leerlingen in 'vreemde' werelden (*a tourist guide into strange domains*) en steunen leerlingen in het verdragen van hun nog-niet-kunnen-begrijpen en andere imperfecties (relationship of difference).

3. Subjectivisme: Uitdagen uit comfortzone te stappen. Leraren gebruiken het (verborgen) verlangen naar trots zijn op wat je bereikt/geleerd hebt, vervullen een brugfunctie tussen de self worlds van leerlingen en andere werelden.

Margret Rasfeld

Schulen im aufbruch

- Berlijn (ESBZ)
- Geen frontale lessen
- Geen roosters
- Geen cijfers (<15 jaar)
- Leerlingen plannen lessen en toetsen
- Wiskunde, Duits, Engels, Sociale wetenschap en abstracte vakken “verantwoordelijkheid” en “uitdagingen”
- Leerlingen geven workshops (o.a. over leren en onderwijs)
- Belangrijk doel: zelfvertrouwen/zelfstandigheid/initiatief

Gepersonaliseerd leren

'is een paraplubegrip waarmee wordt bedoeld dat de leerling centraal staat en scholen in hun onderwijs aandacht besteden aan verschillen tussen leerlingen.

De school probeert de leerling in zijn leerproces zo goed mogelijk te faciliteren door het verzorgen van onderwijs dat past bij het niveau en de talenten van de leerling.

Gepersonaliseerd leren gaat over differentiatie. Differentiëren in de klas kan op verschillende manieren (met en zonder ict). Zo zijn er scholen die bijvoorbeeld werken met devices en digitale leersystemen, flexibele roosters waarbij er voor leerlingen meer keuze is, en/of werken met dagstarts en coaching. Gepersonaliseerd leren en differentiëren zijn brede begrippen waarbij vele toepassingen mogelijk zijn, aansluitend op de visie en het onderwijsconcept van de scholen zelf'.

Bron: Schoolinfo – Leerling 2020

Gepersonaliseerd leren is anders dan...

- Differentieren
- Adaptief leren
- Individualiseren
- Flipping the classroom
- Blended learning
- Projectmatig leren
- etc.

Gepersonaliseerd leren

- Begint bij de leerling
- Sluit aan bij interesses, ambities en passies
- Geeft de leerling inspraak en keuze
- Verandert de rol van leerling en leraar
- Laat leerling bronnen en hulpmiddelen kiezen die het leren ondersteunen
- Gaat over toetsen van competenties

(Make Learning Personal. Bray, B. & McClaskey, K. 2015)

Elementen uit GL zijn niet nieuw...

- Lev Vygotsky (zone van naaste ontwikkeling)
- John Dewey (individualiteit, participeren)
- Jerome Bruner (kennis opbouw vanaf individueel niveau)
- Mihaly Csikszentmihalyi (Flow)
- Carol Dweck (Growth Mindset, feedback)
- Generatie Y&Z (millennials)

Welke vraag ontbreekt?

Verschillen

Prof. dr. R.J. Bosker, RuG.

De grenzen van differentiatie (2005)

Nederlands onderwijs staat er goed voor binnen Europa (15 jarigen scoren goed: wisk, lezen, natuurwetenschappen)

Verschillen tussen IIn groot

- Halverwege basisonderwijs... Onderste 10% vs bovenste 10% verschil van 4 (!) schooljaren op het gebied van taal
- LIn met migratie achtergrond: achterstand gem. 2 jaar in basisonderwijs
- Jongens met begrijpend lezen achter meisjes, jongens weer voor meisjes met wiskunde
- Prestatieniveau van 14 & 15 jarige vindt voor belangrijk deel zijn basis in ontwikkeling in basisonderwijs

Waarom?

- Andere leerlingen: Millennials & Gen-Z
- Andere vaardigheden (21st century skills?)
- Nieuwe inzichten (mythes en onderzoeksresultaten)

Degene die het hardst werkt...

Simon Sinek: *'Het is niet hun schuld'*

Millenials: narcistisch, lui, verwend en egoïstisch.

Slecht opgevoed: 'Millennials zijn opgevoed met het idee dat ze alles kunnen doen dat ze willen, dat ze speciaal zijn en met gemak hoge cijfers halen. Dat laatste omdat hun ouders anders gaan klagen bij de docenten. Dan studeren ze af en komen in het werkende leven terecht: een enorme schok. Ze merken dat ze niet álles kunnen doen, niet speciaal zijn, accent vaak op cijfers ligt en ze geen instant promotie kunnen maken. En dan?' (ontbreekt aan zelfvertrouwen)

Verslaafd aan technologie: Millennials zijn verslaafd aan social media en dat tast hun zelfvertrouwen enorm aan. Berichtjes en Likes krijgen geeft goed gevoel, komt dopamine vrij. 'Ze kunnen geen diepgaande relaties opbouwen vanwege Facebook en Instagram.' (ontbreekt aan sociale vaardigheden, small talk)

Ongeduldig: Millennials zijn opgegroeid in een wereld waarin behoeften snel worden bevredigd. Als je iets wil kopen, dan bestel je dat via Amazon en wordt het de volgende dag aan huis geleverd. We *bingewatchen* series, in plaats van week na week te wachten op een nieuwe aflevering. En we daten door simpelweg te swipen om te kijken of iemand je leuk vindt." (ontbreekt aan geduld)

John Hattie: Visible learning

800+ meta analyses

240 miljoen leerlingen

146,142 effecten

95-98% werkt (enigszins)

Gemiddeld effectsize was 0,29

Alles werkt, wat werkt het best?

Groter dan 0,4

John Hattie: Visible Learning

1. Self-reported grades/student expectations (1.44)
(teacher expectations 0.44 ;-)
6. Microteaching (0,88, feedback!=cruciaal)
7. Classroom discussion/dialogue (0,82)
10. Feedback (0,75)
14. Metacognitive strategies (0,69)
27. Concept mapping (0,60)
29. Direct instruction (0,59)
34. Peer tutoring (0,55) / 41. Peer influences (0,53)

Personaliseren in 7 stappen

1. Leerlingprofiel (PLP)
2. Leeromgeving
3. Leerdoelen
4. Opdracht, vragen stellen en uitwerken
5. Strategie, tools, apps en bronnen
6. Laten zien
7. Feedback

Hoe richting gepersonaliseerd leren?

Docent
gestuurd

Leerling
gestuurd

Directe instructie

(Ebbens en Ettekoven, 2009; Hattie, effect van 0.59)

1. Presentatie en uitleg van nieuw te leren stof met inbegrip van voordoen. De docent helpt leerlingen om belangstelling voor het onderwerp te ontwikkelen en geeft leerlingen heldere doelen en feedback.
2. Nauwgezette gestructureerde oefening en begeleiding.
3. Direct corrigerende feedback. De docent helpt leerlingen om de nieuwe informatie goed te begrijpen en adequaat te koppelen aan de bestaande cognitieve schema's die leerlingen al bezitten.
4. Zelfstandige oefening. De docent vraagt leerlingen hierbij het geleerde samen te vatten (koppelen nieuwe en oude kennis). Ook het inslijpen vindt hier plaats.
5. Afronding. Door middel van vraag en antwoord wordt duidelijk of de kernbegrippen uit de les zijn opgepikt.

Volledige instructie

(Ebbens en Ettekoven, 2009).

Volledige instructie geeft op een aantal punten duidelijkheid aan de leerling en bevat de volgende informatie:

1. Wat moet er gedaan worden?
2. Hoe moet het gedaan worden?
3. Hoeveel tijd is hiervoor?
4. Welke hulp is er ter beschikking?
5. Wat wordt er gedaan met de uitkomsten?
6. Wat moet de leerling doen wanneer de opdracht klaar is?

Directe en volledige instructie werken!

- Hattie: 0,59 (directe instructie)
- En ook: oefenen, stampen, structuur en een-op-een begeleiding werken (NRC, Julliete Casterman, 2 maart 2017)

Gepersonaliseerd leren

Van directe & volledige instructie (topdown) naar...

Gepersonaliseerd leren (bottom up)

- Docent gestuurd (leerling inspraak/keuzes)
- Samenwerking (co-design)
- Leerling gestuurd (interesse, tempo)

Docent gestuurd (fase 1)

- Leraar onderzoekt hoe leerling het beste leert: leerdoelen, sterkte, interesse en uitdagingen
- Leraar zorgt voor juiste leeromgeving (bijv. andere inrichting lokaal) universele/open lessen en projecten met keuzes en voorkeuren
- Leraar integreert technologie/leermiddelen om IIn te ondersteunen bij persoonlijk leerproces

Samenwerking (co-design, fase 2)

Leerling inspraak en keuze mogelijkheden

- Leraar en leerling overleggen over leren (vaardigheden en strategieën, informatie toegang en toetsing richting competentie)
- Co-design van lessen en projecten
- Kiezen en gebruiken van de juiste tools

Leerling gestuurd (fase 3)

(leraar als partner)

- Leerling stuurt leerproces gebaseerd op interesse, ambitie en vragen
- Leerling leert in eigen tempo, monitort voortgang en feedback
- Leerlingen werken aan projecten die bij hen passen en in rol waarin ze hun vaardigheden kunnen demonstreren

Personaliseren in 7 stappen

1. Leerlingprofiel (PLP)
2. Leeromgeving
3. Leerdoelen
4. Opdracht, vragen stellen en uitwerken
5. Strategie, tools, apps en bronnen
6. Laten zien
7. Feedback

Stap 1: Persoonlijk Leerling Profiel (PLP)

Wie is de leerling? Wat weet je van de leerling?

- Eerdere resultaten, sterke punten en minder sterke punten
- Verwachting van de leerling zelf (Hattie)
- Waarom? Passie en talent: context creëren
- Hoe? Hoe leert de leerling het beste? Strategie en tools
- Wat? Wat gaat de leerling laten zien?

Scaffolding

Scaffolding: een vorm van hulp die een leerling geboden wordt door een 'meer wetende ander' om taken te vervullen die verder gaan dan waartoe de lerende zelfstandig in staat is

Het gaat om hulp in de 'zone van naaste ontwikkeling' (Vygotskij)

Aandachtspunten (in de les)

- Er zijn meer 'niet-contingente' interacties dan 'contingente' interacties (aansluiting ontbreekt)
- Vaak wordt de diagnosefase overgeslagen (wat heeft de leerling eigenlijk nodig?)

Stap 2: De leeromgeving

Leerzones (in lokaal)

Activerend, authentiek, sociaal

Stap 3: Leerdoel

- PLP verbinden met leerdoel/leerstof
- Leerdoel/leerstof wordt gegeven (docent/SLO)

Stap 4: Opdracht formuleren

Welke vrijheid geeft de docent?

Aspecten uit de leeromgeving R	T1	T2	I
Leerstof	Gegeven Gegeven	Gegeven	Gegeven
Opdracht	Gegeven Gegeven	Gegeven	Niet gegeven
Situatie	Gegeven Gegeven	Niet gegeven	Niet gegeven
Methode	Gegeven Gegeven	Niet gegeven	Niet gegeven
Resultaat	Gegeven Niet gegeven	Niet gegeven	Niet gegeven

Stap 4: Opdracht formuleren

Welke vragen stelt de docent/leerling?

- Bloom taxonomie

Stap 5: Strategie, tools en apps

Op basis van PLP, geformuleerde opdracht en gestelde vragen.

Welke strategieën, tools en apps kunnen de leerling helpen?

Denk aan: lezen, schrijven, tekenen, opnemen, herhalen, communiceren, samenwerken, creëren, opzoeken, onderzoeken, aantekeningen maken, oefenen etc.

SAMR

(NADENKEN OVER ICT)

- **Substitutie:** Technologie vevangteen niet-technologisch onderdeel (bijv. iPad als vervanger van pen en papier).
- **Augmentatie:** Technologie functioneert als vervanging van een onderdeel, maar voegt ook iets nieuws toe (bijv. 'knippen en plakken' op een iPad')
- **Modificatie:** Technologie verandert de manier van werken, waarbij wel uitgegaan wordt van het standaard curriculum (bijv. e-mail en sociale media).
- **Redefinitie:** Technologie zorgt voor nieuwe manieren van lesgeven en leren. Bijvoorbeeld: delen alles in de cloud en gebruiken nieuwe manieren om feedback te geven.

SAMR model: nadenken over hoe nieuwe technologie geïntegreerd kan worden in de school. Dit model helpt goed als het gaat over het nadenken over de functie van ICT in de les.

TPACK: 3 cirkels

(Koehler en Mishra, 2005)

1. **Vakinhoud (content):** Vak & onderwerp (AK, GS, WI etc).
2. **Vakdidactiek:** didactische keuzes: Hoe kan een onderwerp het best onderwezen worden (practicum, oefenen, individueel, excursie, discussie etc.).
3. **Technologie:** Kan het gebruik van technologie voordeel brengen? (digi)borden, pc's, tablets, internet, video, ELO, applicaties, tools en sites (niet per definitie ICT).

Stap 6: Laat zien wat je kan

Wie beoordeelt? Leraar? Leerling? Peers?

Learner analytics

Stap 6: Laat zien wat je kan

- Rubrics (algemeen en specifiek)

Stap 7: Feedback

- Wat zijn de doelstellingen? (Feedup)
- Hoe gaat het? Wat heb ik gedaan? (Feedback)
- Wat is de volgende stap? (Feedforward)

Leraar geeft (formele) feedback

Anderen geven feedback (peers, experts)

Leerling zoekt feedback bij docent en anderen

Feedback levert input voor PLP (PDCA)

Positieve feedback (over wat goed gaat/is) levert betere resultaten dan negatieve.

(The Power of Feedback, 2007, Hattie, J. & Timperley, H.)

Dus...

- Begin bij de leerling
- Doe zelf minder
- Bied structuur
- Laat leerlingen leren
- Experimenteer (probeer, opdrachten, tools, apps)
- Draagkracht: zorg voor samenwerking
- Kleine successen
- Vernieuw (maar blijf kritisch)
- Deel met collega's (en geef feedback)
- Gebruik bronnen, leestips, tools, apps

Tot slot...

Wil je meer informatie?

Behoefte aan meer praktische tips?

Heb je inspiratie nodig?

Is de sectie of school toe aan een volgende stap?

Stel je vragen via:

info@learnbunch.com

halblas@amsterdams.com

Of neem contact op via LinkedIn

Tot ziens!